

LGBTQIA+

Jill Michiels – Educatief medewerkers onderwijs & Schrijf-ze-VRIJdag

WAARVOOR STAAT LGBTQIA+?

De afkorting LGBTQIA+ is een **koepelterm** voor een uiteenlopend scala aan mensen die niet steeds passen in de hetero- en cismen die vandaag de dag op de meeste plaatsen geldt. Het spreekt voor zich dat de ervaringen van deze zeer diverse groep mensen niet allemaal dezelfde zijn. Hieronder wordt elke term afzonderlijk toegelicht.

L	Lesbisch	Mensen die zich identificeren als vrouw die lichamelijk, emotioneel en/of seksueel aangetrokken worden door mensen die zich ook identificeren als vrouw
G	Homoseksueel (gay)	Mensen die zich identificeren als man die lichamelijk, emotioneel en/of seksueel aangetrokken worden door mensen die zich ook identificeren als man
B	Biseksueel	Mensen die lichamelijke, emotionele en/of seksuele aantrekking voelen voor zowel mannen als vrouwen.
T	Transgender	Mensen waarvan het geslacht dat ze toegewezen kregen bij de geboorte grotendeels niet overeenstemt met hun genderidentiteit (het innerlijke gevoel man of vrouw te zijn).
Q	Queer	Mensen die zich afzetten tegen de standaard heteronorm en het hokjesdenken. Hun seksuele oriëntatie en/of biologisch geslacht is een vraagteken of doet er niet toe.
I	Intersekse	Mensen die geboren werden met zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtskenmerken, als gevolg van een variatie in het functioneren van de geslachtschromosomen, genen of geslachtshormonen en hun receptoren gedurende de embryonale ontwikkeling.
A	Aseksueel	Mensen die geen seksuele aantrekking ervaren. Er kan wel nog sprake zijn van romantische aantrekking.
+	Andere	Andere genderidentiteiten, genderexpressies en seksuele voorkeuren, zoals mensen die zich als non-binair benoemen, mensen die zich helemaal niet met een label willen benoemen en mensen die nog op zoek zijn of twijfelen.

Hoewel de koepelterm LGBTQIA+ dus een enorme diversiteit kent, valt niet te ontkennen dat mensen over de hele wereld gediscrimineerd worden op basis van wie ze graag zien, tot wie ze (seksueel) aangetrokken zijn of hoe ze zich identificeren. LGBTQIA+ mensen lopen het **risico om oneerlijk behandeld te worden** in verschillende domeinen van het leven, gaande van onderwijs, werk, huisvesting, toegang tot gezondheidszorg. Ze hebben bovendien een verhoogde kans om te maken te krijgen met intimidatie en geweld.

Binnen de groep LGBTQIA+ zijn er **twee identiteitsassen** die van belang zijn: seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Daarnaast spelen er nog tal van andere assen een rol op de individuele beleving van LGBTQIA+ mensen. Zo wordt bijvoorbeeld een lesbische cis-vrouw vaker geseksualiseerd dan een homoseksuele cis-man en zijn de maatschappelijke drempels voor een transvrouw met een donkere huidskleur die Moslim is heel anders dan die voor een witte transvrouw die atheïst is. Zij zullen sommige ervaringen van discriminatie met elkaar delen, en anderen zullen heel eigen zijn aan het kruisen van specifieke assen.

DISCRIMINATIE

Wereldwijd zijn er 76 landen waarbij seksuele handelingen tussen twee volwassenen van hetzelfde geslacht **strafbaar** zijn. In 10 landen zijn ze het zelfs strafbaar met de **doodstraf**. Al zien we ook een wereldwijde trend van landen die bijvoorbeeld het homohuwelijk legaliseren, zoals bijvoorbeeld Taiwan en Ierland dat deden in 2019.

In **België** is de situatie natuurlijk anders. Zowel op federaal, als Vlaams niveau is er een wettelijk kader dat discriminatie op basis van iemands seksuele oriëntatie verbiedt. Nochtans ontvangt Unia gemiddeld enkele **honderden meldingen** per jaar met betrekking tot seksuele oriëntatie en gender. Deze cijfers tonen echter maar een klein stuk van het werkelijke probleem. De domeinen waar de meldingen over gaan, zijn voornamelijk de arbeidsmarkt en werkgelegenheid en het aanbod van specifieke diensten of producten, zoals verhuur of verzekeringen. Andere grootschalige bevragingen bevestigen dat in de realiteit het probleem veel groter is. Als we op Europees niveau kijken naar hoe LGBTQIA+ mensen behandeld worden, doen we het in vergelijking met andere landen niet slecht. We stonden de voorbije twee jaar **op de tweede plaats in de Rainbow Europe Index**, een onderzoek dat meet hoe het zit met de gelijke rechten van LGBTQIA+ mensen. Al blijft er ruimte voor verbetering. We zien dat gelijke rechten op papier niet gelijk staat aan een gelijke behandeling in de realiteit. Ook hier in België worden mensen nog steeds

regelmatig gediscrimineerd op basis van wie ze graag zien of wie ze zijn. Bovendien blijven LGBTQIA+ mensen botsen tegen hardnekkige vooroordelen.

In 2019 bevroeg het Bureau voor de Grondrechten van de Europese Unie 140.000 LGBTQIA+ mensen in Europa, waaronder ook Belgische deelnemers. De resultaten bevestigen dat ondanks het goede wettelijke kader de maatschappelijke aanvaarding van LGBTQIA+ personen nog niet is wat het zou moeten zijn. 42% van de Belgische respondenten gaf aan dat ze het voorbije jaar lastiggefallen waren omwille van hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Meer dan 60% zegt dat ze niet altijd zichzelf durven te zijn in publieke ruimte uit angst om bedreigd te worden. Minder dan een derde komt uit de kast op de werkvloer.

LGBTQIA+ LEERLINGEN IN HET BELGISCH ONDERWIJS

Ook op vlak van onderwijs is er nog ruimte voor verbetering in België. Uit voorgenoemde studie blijkt dat veel leerlingen hun **seksuele oriëntatie of genderidentiteit verborgen houden** voor anderen. Meer dan een derde (36%) durft niet uit de kast te komen op school en daarmee scoren we hier in België slechter dan het Europees gemiddelde (30%). De helft van de ondervraagde LGBTQIA+ leerlingen gaf aan dat ze op school gesteund, verdedigd of beschermd worden wanneer het aankomt op hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Dat wil zeggen dat de andere helft van de ondervraagde leerlingen die **steun en bescherming** dus niet ervaart op school en dat is erg nefast voor het welbevinden van die leerlingen. De identiteitsontwikkeling neemt immers een centrale plaats in op die leeftijd en jongeren leren tegelijkertijd omgaan met ontluikende seksuele gevoelens.

TRANSWET

Transgender personen worden maar al te vaak geconfronteerd met **discriminatie en vooroordelen**. 10% van de meldingen bij het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen komen van transpersonen of gaan over situaties met transpersonen. Een studie van Stepstone toonde aan hoe moeilijk transpersonen het bijvoorbeeld hebben op de arbeidsmarkt. 27% nam reeds ontslag omdat ze zich niet welkom voelden op de werkvloer. 62% van de transpersonen voelden zich gediscrimineerd op het werk omwille van hun trans-identiteit. Ook het **mentaal welzijn** van deze groep mensen is er niet goed aan toe: 1 op 4 LGBTQIA+ personen deden al een poging tot zelfdoding. Binnen de groep transgenders, loopt dit op tot bijna 40%.

Recent waren er belangrijke ontwikkelingen die het leven van transpersonen drastisch veranderden. In 2017 werd namelijk de **nieuwe transwet** goedgekeurd in België. Deze trad in werking op 1 januari 2018 en zorgt ervoor dat transpersonen geen zware geslachtsveranderende operatie en sterilisatie meer moeten ondergaan om officieel van geslacht te veranderen.